7. joulukuuta 2017

Hei,

Alla oikeusministeriön vastaukset edustaja Tavion äitiyslakia koskevasta kansalaisaloitteesta esittämiin kysymyksiin.

1) Voidaanko Monimuotoiset perheet ry:n muutosehdotusta vastaava muutos ulottaa koskemaan myös eri sukupuolta olevia pareja?

Monimuotoiset perheet ry:n esityksen mukaan naispari voisi valita, vahvistetaanko hedelmöityshoitojen tuloksena alkunsa saaneelle lapselle isä (luovuttaja) vai äiti (synnyttäjän puoliso). Edustaja Tavio kysyi valiokuntakuulemisessa 17.11., tulisiko vastaava valintamahdollisuus olla saatavilla myös silloin, kun kyse on naisen ja miehen muodostamasta pariskunnasta. Tällöin naisen ja miehen muodostama pariskunta voisi valita, vahvistetaanko hedelmöityshoitojen avulla alkunsa saaneen lapsen isäksi äidin puoliso vai sukusoluja luovuttanut mies.

Monimuotoiset perheet ry:n muutosehdotuksessa keskeisenä ajatuksena on mahdollisuus valita, vahvistetaanko lapselle isä vai toinen äiti. Jos äitiyslakialoite hyväksytään ilman Monimuotoiset perheet ry:n muutosehdotusta, naisparin hedelmöityshoitojen tuloksena syntyneelle lapselle ei voitaisi vahvistaa isää. Naisen ja miehen muodostaman parin tilanne poikkeaa lähtökohtaisesti ja oikeudellisesti naisparin tilanteesta jo siitä syystä, että isyys määräytyy avioliitossa isyysolettaman perusteella ja avoliitossakin puolison isyys on yksinkertaisesti vahvistettavissa.

Oikeusministeriön näkemyksen mukaan Monimuotoiset perheet ry:n muutosehdotuksen ulottaminen koskemaan myös naisen ja miehen muodostamia pariskuntia on periaatteellisesti laajakantoinen ja käytännössäkin merkityksellinen muutos, jonka jatkovalmistelua oikeusministeriö ei pidä perusteltuna äitiyslakialoitteen hyväksymisen yhteydessä.

2) Voiko naispari jatkossakin käyttää hedelmöityshoidossa tunnetun miehen luovuttamia sukusoluja, joiden luovuttaja ei ole suostunut isyytensä vahvistamiseen?

Nykyinen hedelmöityshoitolaki mahdollistaa sen, että yksinäistä naista tai naisparia hoidetaan sukusoluilla, joiden luovuttaja on tunnettu, mutta joka ei ole antanut suostumusta isyytensä vahvistamiseen. Jos luovuttaja ei ole antanut suostumustaan isyyden vahvistamiseen, häneen isyyttään ei voida vahvistaa. Äitiyslakialoite tai Monimuotoiset perheet ry:n muutosehdotus eivät tuo tähän tilanteeseen muutosta, eli naisparin hoitaminen tunnetun miehen sukusoluilla, joiden luovuttaja ei ole antanut suostumustaan isyyden vahvistamiseen, olisi edelleen mahdollista.

Ystävällisin terveisin,

Laura Määttänen

Laura Määttänen
Lainsäädäntöneuvos / Lagstiftningsråd / Senior Adviser, Legislative Affairs
Oikeusministeriö / Justitieministeriet / Ministry of Justice, Finland
PL 25 / PB 25 / P.O. BOX 25
00023 Valtioneuvosto / 00023 Statsrådet / FI-00023 Government
puh. / tel. +358 (0)2951 50332, +358 (0)50 401 6016
laura.s.maattanen@om.fi